

W&H Play introduceert pop-up-speeleilanden

Tijdelijke speelplekken als flexibele laag in de openbare ruimte

In de ontwikkeling van de openbare ruimte verschuift de aandacht steeds meer van vaste, definitieve inrichtingen naar flexibele en tijdelijke toepassingen. Pleinen, boulevards en braakliggende locaties worden niet langer uitsluitend gezien als eindbeeld, maar ook als ruimte die in fases kan worden getest, gebruikt en opnieuw ingericht. Binnen die context werken leverancier W&H Play en fabrikant Westfalia aan een modulaire invulling voor spelen en ontmoeten die specifiek is ontworpen voor tijdelijk gebruik in de publieke ruimte.

Auteur: Karlijn Raats

‘De vraag naar tijdelijke of pop-upspeelvoorzieningen komt voort uit veranderende stedelijke dynamiek’, trapt Vink, directeur van W&H Play, af. ‘Gemeenten werken met gefaseerde gebiedsontwikkeling, tijdelijke gebruiksovereenkomsten en seizoensgebonden programmering van de buitenruimte. Tegelijkertijd is er de druk om binnenstedelijke locaties snel van gebruikswaarde te voorzien, ook wanneer een definitieve inrichting nog niet vastligt. Speel- en verblijfsfuncties worden daarbij steeds vaker als tijdelijke laag toegevoegd. Tijdelijke speelplekken passen in die manier van denken, omdat je een gebied kunt activeren zonder direct een definitieve investering in de ondergrond of inrichting te doen.’

Volgens Susanne Driessen, docent bij IPC Groene Ruimte op het gebied van de Omgevingswet en integrale samenwerking, zit juist daar de meerwaarde van tijdelijke voorzieningen. Zij laat desgevraagd haar licht

schijnen op de mogelijke betekenis ervan voor leefbaarheid, participatie, gebiedsontwikkeling en gemeentelijke samenwerking. ‘Het gaat uiteindelijk om het leefbaar maken van een buurt. Een tijdelijke speelplek kan meerdere doelen tegelijk dienen: kinderen stimuleren om buiten te spelen, ontmoeting tussen bewoners bevorderen en tegelijkertijd inzicht geven in hoe een plek wordt gebruikt.’

De pop-upspeeleilanden

Het systeem bestaat uit modulaire elementen die samen een afgebakende speelzone vormen, doorgaans uitgevoerd als zandbakconstructie. De randopbouw bestaat uit gekoppelde elementen die op de ondergrond worden geplaatst en met verankeringsplaten worden geborgd. Binnen de omranding wordt zand aangebracht tot circa 40 tot 50 centimeter, waarmee zowel stabiliteit als valdemping wordt gerealiseerd.

Rogier Vink

Binnen deze zone worden lage, vrijstaande speelobjecten geplaatst. Het gaat om compacte en robuuste elementen zoals speelhuizen, zandtafels en eenvoudige mechanische speelfuncties, bijvoorbeeld met kettingen of zand- en waterbewegingen. De toestellen bestaan grotendeels uit gerecycled kunststof, met een aandeel van meer dan negentig procent secundaire grondstoffen. 'De opzet is bewust laag en overzichtelijk gehouden, zodat de inrichting past binnen eisen voor openbare speelruimte en tegelijk geschikt blijft voor tijdelijke inzet en herplaatsing,' aldus Vink. 'Het materiaal is bestand tegen vocht, UV-straling en zoutbelasting en vereist geen onderhoud zoals schilderen of impregneren. Daarnaast is het minder gevoelig voor splintervorming en vervorming bij herhaaldelijke montage en demontage.' De inzetbaarheid van de pop-upspeelpleinen is ook breed: van binnenstedelijke pleinen en winkelgebieden tot recreatieve zones zoals boulevards en campings.

Susanne Driessen

'Een belangrijk onderscheid met permanente systemen is dat het pop-upsysteem niet fundatiegebonden is,' vervolgt Vink. 'Er wordt niet gewerkt met beton, maar met ballast in de vorm van zand en mechanische koppelingen tussen de elementen. Dat maakt hergebruik en verplaatsing mogelijk, maar vraagt wel om een goede detaillering van de verbindingen.' De opbouw vraagt meer voorbereiding dan een standaard speeltoestel, maar aanzienlijk minder civieltechnische ingrepen dan een traditionele speelplaats met valdempende ondergrond en fundering. Plaatsing gebeurt met regulier materieel en kan na gebruik gefaseerd worden gedemonteerd en opgeslagen.

Instrument voor placemaking

Driessen ziet parallellen met andere tijdelijke ingrepen in de openbare ruimte. 'Denk aan de tijdelijke boombakken die gemeenten soms plaatsen om te onderzoeken wat vergroening

doet met een straat of plein. Je ziet dan hoe de omgeving verandert en hoe bewoners reageren. Op dezelfde manier kunnen gemeenten ontdekken wat een speelplek doet met een buurt. Trekt het kinderen naar buiten? Zorgt het voor meer levendigheid? Of ontstaan er juist zorgen over overlast? Tijdelijkheid maakt het mogelijk om dat eerst te ervaren voordat er definitieve keuzes worden gemaakt.' Daarmee functioneert het systeem niet alleen als voorziening, maar kan het ook helpen om draagvlak te creëren voor toekomstige ontwikkelingen. Driessen: 'Bij tijdelijke vergroening zie je regelmatig dat bewoners uiteindelijk zeggen: die bomen mogen eigenlijk niet meer weg. Ik kan me voorstellen dat hetzelfde gebeurt bij speelvoorzieningen. Door iets eerst uit te proberen, ontstaat een veel realistischer gesprek over de vraag wat een buurt wel of niet nodig heeft. Bewoners vinden het vaak makkelijker om te reageren op iets dat al deels zichtbaar is dan op een leeg vel papier. Misschien blijkt dat er behoefte is aan extra zitplekken, meer groen of juist andere speelvoorzieningen. Zo wordt een tijdelijke inrichting ook een participatie-instrument.'

Driessen verwacht bovendien dat dergelijke projecten ook kansen bieden voor integrale financiering. 'Een tijdelijke speelplek raakt vaak meerdere beleidsdoelen tegelijk. Het gaat niet alleen om spelen, maar ook om leefbaarheid, gezondheid, sociale ontmoeting en de kwaliteit van de openbare ruimte. Daardoor kun je mogelijk verschillende budgetten met elkaar verbinden. Dat begint wel met samen aan tafel zitten en vooraf duidelijk definiëren welk doel je wilt bereiken. Als meerdere afdelingen hetzelfde resultaat nastreven, kun je veel efficiënter investeren in de leefomgeving.' Vink beaamt dat en concludeert: 'Uiteindelijk gaat het om de vraag hoe je een plek tijdelijk waarde geeft zonder die vast te zetten.'

Tijdelijkheid kan ook helpen om draagvlak te creëren voor toekomstige ontwikkelingen

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!